ACTA MVSEI APVLENSIS

APULUM LXIII

series ***ARCHAEOLOGICA ET ANTHROPOLOGICA***

Fondator
ION BERCIU

Editor
GABRIEL TIBERIU RUSTOIU

Colegiul editorial:
Acad. CONSTANTIN C. PETOLESCU – Academia Română
RADU ARDEVAN – Universitatea „Babeş-Bolyai”, Cluj-Napoca
DAN BĂCUEȚ-CRIȘAN – Muzeul Județean de Istorie și Artă, Zalău
RADU BĂJENARU – Institutul de Arheologie „Vasile Pârvan”, București
NIKOLAUS BOROFFKA – Deutsches Archäologisches Institut, Berlin
VASILE IARMULSCHI – Freie Universität Berlin, Institut für Prähistorische Archäologie
FLORIAN MATEI-POPESCU – Institutul de Arheologie „Vasile Pârvan”, București
SORIN NEMETI – Universitatea „Babeș-Bolyai”, Cluj-Napoca
CHRISTOPHER F. E. PARE – Universitatea „Johannes Gutenberg”, Mainz
ZENO KARL PINTER – Universitatea „Lucian Blaga”, Sibiu
CRISTIAN IOAN POPA – Universitatea „1 Decembrie 1918”, Alba Iulia
IOAN CAROL OPRIȘ – Universitatea București
EMANOIL PRIPON – Muzeul Județean de Istorie și Artă Zalău
AUREL RUSTOIU – Institutul de Arheologie și Istoria Artei, Cluj-Napoca
CRISTIAN SCHUSTER – Institutul de Arheologie „Vasile Pârvan”, București
ANGELA SIMALCSIK – Academia Română, Centrul de Cercetări Antropologice și Biomedicale „Olga Necrasov”, Iași
VOLKER WOLLMANN – Obrigheim

Colegiul de redacţie:
RADU OTA – redactor-șef
SIDONIA PETRONELA OLEA – secretar de redacţie
GEORGE VALENTIN BOUNEGRU – secretar de redacţie
ADINA BOGDAN – membru
CRISTINEL FÂNTÂNEANU– membru
ILIE LASCU – membru
CRISTIAN TITUS FLORESCU – membru
ANCA TIMOFAN – membru

Adresa de corespondenţă:
MUZEUL NAŢIONAL AL UNIRII ALBA IULIA
510010 ALBA IULIA
Str. Mihai Viteazul, 12-14
Tel. 0258/813300

Mailing address:
MUZEUL NAŢIONAL AL UNIRII ALBA IULIA
RO – 510010 ALBA IULIA
12-14, Mihai Viteazul St.
Tel. (+40) (258) 813300

redactie@revista-apulum.ro

© 2026 MUZEUL NAŢIONAL AL UNIRII ALBA IULIA
ISSN – 1013-428X
ISSN – 2247 – 8701
ISSN-L – 2247 – 8701

A C T A M V S E I A P V L E N S I S

APVLVM

LXIII

series ***ARCHAEOLOGICA ET ANTHROPOLOGICA***

ALBA IULIA

MMXXVI

Tehnoredactare: RADU OTA
Traducerea şi verificarea textelor în limba engleză: ADINA BOGDAN
Autorii își asumă întreaga răspundere pentru conținutul studiilor
Materialele nepublicate nu se restituie autorilor

S U M A R

CONTENTS – SOMMAIRE – INHALT

STUDII ȘI ARTICOLE – *STUDIES AND ARTICLES*

ARHEOLOGIE & ANTROPOLOGIE

ARCHAEOLOGY & ANTHROPOLOGY

COLIN P. QUINN, HORIA ION CIUGUDEAN, Archaeological Investigations and Radiocarbon Dating of the Multiperiod Settlement at *Stremț – Fabrica de Alcool*
Investigații arheologice și datarea radiocarbon a așezării pluristratificate de la Stremț – Fabrica de Alcool…….. 1

CAROL KACSÓ, Descoperiri de metale din epoca bronzului în Depresiunea Baia Mare (II)
Bronze Age Metal Discoveries in Baia Mare Depression (II)……. 21

GABRIEL BĂLAN, RALUCA BURLACU-TIMOFTE, AURELIAN RUSU, Săpături arheologice preventive din anul 2016 în situl de la Micești – *Cigașe* (Mun. Alba Iulia)
Rescue Archaeological Excavations in 2016 at the Micești – Cigașe Site (Alba Iulia Municipality) 61

AUREL RUSTOIU, ANDREEA DRĂGAN, MARINA MUSTEAȚĂ, ADRIAN CĂTĂLIN CĂSĂLEAN, BOGDAN LĂPUȘAN, FLORIAN BOIȘTEANU, Templele pierdute ale cetății dacice de la Căpâlna
The Lost Temples of the Dacian Fortress at Căpâlna…….. 89

IVAN ILIĆ, ANDREA MARIANI, The Ancient Sling
Praștia antică..... 115

DAN ANGHEL, OVIDIU-MAXIM OARGĂ, Olarii romani de la Apulum în prima jumătate a sec. al II-lea p.Chr. (partea I)
Roman Potters From Apulum in the First Half of the Second Century AD (Part I) ……. 139

GABRIEL ANDREICA, IOANA MĂRINCEAN, A Selection of Roman Ceramic Building Material Discovered in the Central Area of Potaissa
O selecție a materialului ceramic roman de construcție

descoperit în zona centrală a Potaissei..... 189
MARIAM SLIMOUN, Les archers palmyréniens: de Palmyre à l`armée romaine
Arcașii palmireni: din Palmyra în armata romană 213
GABRIEL CUSTUREA, GABRIEL MIRCEA TALMAȚCHI, Monede bizantine descoperite în împrejurimile sitului arheologic de la Tropaeum Traiani (Adamclisi, jud. Constanța)
Byzantine Coins Discovered in the Surroundings of the Archaeological Site of Tropaeum Traiani (Adamclisi, Constanța County)..... 255
ANCA MATIȘ, Un mormânt de incinerație din secolele VIII-IX descoperit la Alba Iulia
A Cremation Burial Dating to the 8th–9th Centuries Discovered at Alba Iulia…… 269
AUREL DRAGOTĂ, MONICA-ELENA POPESCU, GABRIEL TIBERIU RUSTOIU, VALENTIN DELEANU, Funerary Ceramics of the Čierna Type From the Necropolis of Alba Iulia – Stația de Salvare
Ceramica funerară de tip Čierna din necropola de la Alba Iulia – Stația de Salvare…… 291
AUREL DRAGOTĂ, GABRIEL TIBERIU RUSTOIU, MONICA-ELENA POPESCU, ALEXANDRU-OCTAV IONESCU, Luxury and Cult Objects of Byzantine Origin in Tenth-Century Funerary Contexts at Alba Iulia
Obiecte de lux și de cult de origine bizantină în contexte funerare din sec. al X-lea la Alba Iulia 303
ERGUN LAFLI, Two Silver Book Covers with Biblical Scenes From North-Western Cappadocia (Central Turkey)
Două coperte de carte din argint cu scene biblice din nord-vestul Cappadociei (Turcia centrală)..... 327

RESTAURARE – CONSERVARE – INVESTIGAŢII

RESTORATION – CONSERVATION – INVESTIGATIONS

SORIN ȘERBAN, RADU-ANDREI SEBENI, VALENTIN DELEANU, Restaurarea ceramicii dacice descoperită în context ritualic în cercetarea arheologică preventivă de la Alba Iulia – str. Cigaș, nr. 63
Restoration of Dacian Ceramics Discovered in a Ritual

Context During Preventive Archaeological Excavations at Alba Iulia, 63 Cigaș Street ……. 335

VARIA

MARIUS-MIHAI CIUTĂ, Despre colecții și colecționari (II). De la colecționarea numismatică la intermedierea transnațională a antichităților provenite din România. Talentatul „Dom' Profesor de la Cluj".
About Collections and Collectors (II). From Numismatic Collecting to the Transnational Brokerage of Antiquites from Romania. The Talented "Dom' Profesor From Cluj" ……..…. 347

RECENZII ŞI NOTE DE LECTURĂ

REVIEWS AND READER'S NOTES

MARIUS-MIHAI CIUTĂ, Bordi Zsigmond Lóránd, *Repertoriul arheologic al județului Covasna*, Editura Mega, Cluj-Napoca, 2024, 630 de pagini..... 393
GEORGE BOUNEGRU, Ana Cristina Hamat, *Podoabe feminine din Dacia Romană. Cu privire specială la Dacia Superior*, Editura Cetatea de Scaun, 2024, 302 pagini, 63 de planșe color..... 401
RADU OTA, Silviu Ene, *Plastica de teracotă din Dacia (secolele II-III p.Chr.),* editura Cetatea de Scaun, Institutul de Arheologie „Vasile Pârvan", Târgoviște, 2025, 412 pagini, o hartă și 145 de figuri..... 407

CRONICA PUBLICAȚIILOR

THE CHRONICLE OF THE PUBLICATIONS

GEORGE BOUNEGRU, Cronica publicațiilor membrilor Secției Arheologie, apărute în anul 2025..... 411
SIDONIA PETRONELA OLEA, Cronica publicațiilor membrilor compartimentelor Restaurare Ceramică – Metal – Textile și Restaurare Piatră din cadrul Centrului Național de Conservare – Restaurare Carte Veche Alba Iulia, apărute în anul 2025..... 419

Lista autorilor…….....421

CRONICA PUBLICAȚIILOR MEMBRILOR SECȚIEI ARHEOLOGIE, APĂRUTE ÎN ANUL 2025

George BOUNEGRU

Așa cum obișnuim de câțiva ani, la finalul revistei *APULUM - series Archaeologica et Anthropologica*, publicăm o cronică a contribuțiilor științifice, dar și de popularizare a istoriei, editate în anul precedent de către membrii Secției Arheologie și Compartimentelor Restaurare ceramică – metal – textile și Restaurare piatră din cadrul Centrului Național de Conservare – Restaurare Carte Veche Alba Iulia. Cronica se rezumă la aceștia deoarece *series Archaeologica et Anthropologica* găzduiește materiale științifice cu subiecte de arheologie și restaurare. Se adaugă publicațiile Directorului General al Instituției care este arheolog și are contribuții științifice în domeniu.

Secția Arheologie din cadrul Muzeului Național al Unirii Alba Iulia este compusă din 11 angajați - personal științific, după cum urmează: șef de secție, un cercetător științific gr. II și nouă arheologi gradul 1A. Dintre aceștia, în anul 2025, zece membri, cărora li se adaugă directorul general, au publicat singuri, în colaborări interne sau împreună cu specialiști din afara instituției, douăzeci și cinci de articole și studii științifice. Materialele au fost publicate în volume editate în țară sau străinătate. Unele studii au apărut în revista *APULUM*, ajunsă la numărul LXII. Acestora se adaugă șapte recenzii și note de lectură editate în anuare naționale, precum și patru rapoarte de cercetare publicate în *Cronica Cercetărilor Arheologice din România* - Campania 2025. Semnalăm totodată și apariția unor volume de popularizare a istoriei, ridicând numărul publicațiilor la 37, reprezentând un salt cantitativ în raport cu anii precedenți. Ordinea la fiecare autor este aceeași: publicații cotate ISI, publicații în volume editate în afara României, studii și articole în reviste cotate în bazele de date internaționale, sau în volume colective, rapoarte arheologice, iar la final recenzii si note de lectură.

dr. Gabriel Bălan – arheolog IA

Studii și articole:

1. Radu Ota, **Gabriel Bălan**, Anca Matiș, ”Stamped inscriptions recently discovered nearby a *villa suburbana* from Apulum (Roman Dacia)”, *Tyragetia*, s.n., vol. XIX [XXXIV], nr. 1, 2025, pp. 275-283.
2. **Gabriel Bălan**, Raluca Burlacu-Timofte, Teodor Muntean, Marius Râza, Radu Ota, Dan George Anghel, W. Powell, “The Bronze Hoard from Gâmbaș”, în: Botond Rezi, Horia Ciugudean (eds.), *Epoca bronzului la*

fruntariile Bazinului Carpatic. The Bronze Age at the Edge of the Carpathian Basin. Volume in Honour of Carol Kacsó on the Occasion of His 80th Birthday, 2025, pp. 303-327.

dr. Gabriel Dan Balteș – arheolog IA

Studii și articole:

1. Marina Musteață, **Gabriel Dan Balteș**, Ovidiu-Maxim Oargă, Cristinel Fântâneanu, ”Rescue Archaeological Excavations in Alba Iulia: New Roman Graves Discovered at “Profi” and “Republicii Street” Sites (2023)”, *Apulum*, LXII/1, 2025, pp. 209-240.
2. **Gabriel-Dan Balteș**, Mihai Gligor, Marian-Bogdan Condurățeanu, „Cronologie relativă vs. cronologie absolută privitoare la orizontul scitic din Transilvania. Necropola de la Sâncrai-Dâlma lui Candin (jud. Alba)”, *Terra Sebus. Acta Musei Sabesiensis*, 16, 2024, p. 31-69.

Rapoarte arheologice:

3. George Bounegru Ilie Lascu, **Gabriel Balteș**, „Raport de diagnostic arheologic Lunca Mureșului”, *Cronica Cercetărilor Arheologice*, campania 2024, p. 821-824.

dr. Adrian Cosmin Bolog – arheolog IA

Studii și articole:

1. Ovidiu Oargă, **Adrian Bolog**, „Noi monede descoperite în necropola romană de la Apulum Dealul Furcilor – „Podei” (campaniile anilor 2017-2024). Câteva considerații cu privire la depunerea monedelor în complexele funerare”, *Apulum*, LXII/1, 2025, p. 241-309.
2. Gabriel Izdrăilă**, Adrian Bolog**, Ovidiu Oargă, „Cimitirul catedralei romano-catolice din Alba Iulia. Cercetări arheologice din anul 2011, realizate de M.N.U.A.I”, *Banatica*, 35, 2025, p. 163-191.

dr. George Valentin Bounegru – cercetător științific II

Studii și articole:

1. **George Bounegru**, „O statuetă din bronz a lui Apollo recent descoperită la Ocna Mureș”, *Apulum*, LXII/1, 2025, p. 201-208.
2. **George Bounegru**, Ilie Lascu, „Relativism și metodologie în diagnosticul arheologic. Cercetări inedite efectuate în Lunca Mureșului, jud. Alba”, în: D Aparaschivei, G. Bilavschi și L. Bacumenco-Pîrnău (eds.), *Varia*

Archaeologica V Cercetarea arheologică românească: între performanță și austeritate, Academia Română - filiala Iași, 2025, p. 119-138.

3. Ilie Lascu **George Bounegru**, Radu Ota, „Cercetări arheologice în sectorul nordic al așezării canabae/Municipium Septimium Apulense", *Terra Alutana*, 3, 2025, p. 33-71.

4. **George Bounegru** „Restituiri. Fibule romane descoperite recent pe teritoriul județului Alba", în: D. Aparaschivei, G. Bilavschi și L. Bacumenco-Pirnau (eds.), *Varia Archaeologica* V. *Cercetarea arheologică românească: între performanță și* austeritate, Academia Română- filiala Iași, 2025, p. 265-280.

Rapoarte arheologice:

5. **George Bounegru**, Anca Matiș, „Raport de cercetare arheologică preventivă Alba Iulia, str. Reg. V Vânători nr. 25", *Cronica Cercetărilor Arheologice*, campania 2024, p. 416-422.

6. **George Bounegru**, Ilie Lascu, „Raport de diagnostic arheologic Daia Română", *Cronica Cercetărilor Arheologice*, campania 2024, p. 806-808.

7. **George Bounegru**, Ilie Lascu, Gabriel Balteș, „Raport de diagnostic arheologic Lunca Mureșului", *Cronica Cercetărilor Arheologice*, campania 2024, p. 821-824.

Recenzii și note de lectură:

8. **George Bounegru**, recenzie la: Marian Iulian Neagoe, *Cetatea medievală a Severinului, centru de putere la porțile de Fier*, Ed. Autograf MJM Craiova, 2021, 162 p., XXX planșe, *Banatica*, 35, 2025.

9. **George Bounegru**, recenzie la: Mircea Negru, Cristian Schuster, Florin Ciulavu, Mihaela Bleoancă, *Romula: Expoziția Rezultatele cercetărilor arheologice din perioada 2013-2018*. Catalog de expoziție, Cluj Napoca, Ed. Casa cărții de Știință, 2022, 74 pagini ilustrate color, *Terra Alutana*, 3, 2025, p. 309-312.

10. **George Bounegru**, recenzie la: Ovidiu Maxim OARGĂ, *Colecția numismatică Alexandru Borza: monedele antice și bizantine*, Bibliotheca Musei Apulensis, XXXVIII, Alba lulia: Editura Muzeului Național al Unirii Alba lulia; Cluj-Napoca: ed. Mega, 2021, 557 pag. ilustrate +48 pl. color. ISBN 978-606-95337-3-4 / 978-606-020-397-1, *Memoria Antiquitatis*, XLI, 2025.

11. **George Bounegru**, recenzie la: Dragoș Diaconescu, Victor Bunoiu *Movilă, Gomilă, Humka, Halom sau Hügel. Repertoriul movilelor de pământ din județul Timiș. Volumul 1*, Muzeul Național al Banatului, Seria Bibliotheca Archaeologica et Historica Banatica LXI, ed. Mega, Cluj-Napoca 2025, 553 p., *Terra Sebvus. Acta Musei Sabesiensis*, 17, 2025, p. 507-509.

Altele:
12. **George Bounegru,** Sidonia Petronela Olea, ,,Cronica publicațiilor membrilor Secției Arheologie- Cercetare și a membrilor compartimentelor Restaurare ceramică – metal – textile și Restaurare piatră din cadrul Centrului Național de conservare – restaurare carte veche", *Apulum*, LXII/1, 2025, p. 423-429.

Dr. Cristinel Laurențiu Fântâneanu – șef de secție

Studii și articole:
1. Marina Musteață, Gabriel Dan Balteș, Ovidiu-Maxim Oargă, **Cristinel Fântâneanu**, "Rescue Archaeological Excavations in Alba Iulia: New Roman Graves Discovered at "Profi" and "Republicii Street" Sites (2023)", *Apulum*, LXII/1, 2025, pp. 209-240.

Cristian Titus Florescu – arheolog IA

Studii și articole:
1. Cristian Găzdac, Vitalie Bârcă, **Cristian Titus Florescu**, "Pars pro toto in an interpretatio sarmatica ocidentalis. The roman coins in sarmatian graves from the necropolis Timișoara – Hladik 1 (Romania)", *Journal of Ancient History and Archaeology*, Vol. 12, No. 2, 2025, pp. 262-286.
2. Radu Ota, **Cristian Titus Florescu**, Darius Groza, Cosmin Todea, ,,Un *specvlator* al Legiunii V Macedonica atestat recent în colonia Avrelia Apvlensis", *Cercetări Arheologice*, 32.2, 2025, p. 449-458.

dr. Ilie Alexandru Lascu – arheolog 1A

Studii și articole:
1. Dumitrita Daniela Filip, Mihai Gligor, **Ilie Alexandru Lascu**, Ioan Alin Bucurica, Cristiana Radulescu, Raluca Maria Stirbescu, Ioana Daniela Dulama, "Non-invasive techniques for characterizing the pigments applied on wall houses from roman Apulum (Romania)", *Romanian Reports in Physics*, 77, nr. 2, 2025.
2. **Ilie Lascu** ,,Depozitul de bronzuri Rimetea III", *Apulum*, LXIII/1, 2025, p. 99-112.
3. **Ilie Lascu** "Bronze Finds from Micoșlaca Settlement (Ocna Mureș City, Alba County)", în: Botond Rezi, Horia Ciugudean (eds.), *Epoca bronzului la fruntariile Bazinului carpatic. The Bronze Age at the Edge of the Carpathian*

Basin. Volume in Honour of Carol Kacsó on the Occasion of His 80th Birthday, ed. Mega, 2025, pp. 353-364.

4. **Ilie Lascu**, George Bounegru „Relativism și metodologie în diagnosticul arheologic. Cercetări inedite efectuate în Lunca Mureșului, jud. Alba", în: D. Aparaschivei, G. Bilavschi și L. Bacumenco-Pirnau (eds.), *Varia Archaeologica*, V, Academia Română- filiala Iași, 2025, p. 119-138.

5. **Ilie Lascu**, George Bounegru, Radu Ota, „Cercetări arheologice în sectorul nordic al așezării canabae/Municipium Septimium Apulense", *Terra Alutana*, 3, 2025, p. 33-71.

6. Radu Ota, **Ilie Lascu,** "Archaeological research in Canabae/Municipium Septimium Apulense - Southern sector", *Journal of Ancient History and Archaeology*, Vol. 12, No. 3, 2025, pp. 206-224.

7. Radu Ota, **Ilie Lascu**, „O statuetă votivă a lui Dionysos/Liber Pater descoperită în anul 2024 la Apulum", *Terra Sebus. Acta Musei Sabesiensis*, 17, 2025, p. 29-40.

8. Cătălin Borangic, **Ilie Lascu**, „Un pumnal akinakes de tip Nógrád descoperit la Băgău, Alba", *Acta Centri Lucusiensis*, 13A, 2025, p. 13-38.

Rapoarte arheologice:

9. George Bounegru **Ilie Lascu**, „Raport de diagnostic arheologic Daia Română", *Cronica Cercetărilor Arheologice*, campania 2024.

10. George Bounegru **Ilie Lascu**, Gabriel Balteș „Raport de diagnostic arheologic Lunca Mureșului", *Cronica Cercetărilor Arheologice*, campania 2024, p. 821-824.

11. **Ilie Lascu**, „Raport de cercetare arheologică preventivă, Alba iulia, str. Izvorului nr.5A", *Cronica Cercetărilor Arheologice*, campania 2024, p. 423-427.

Dr. Ovidiu –Maxim Oargă

Studii și articole:

1. **Ovidiu-Maxim Oargă**, Adrian Bolog, „Noi monede descoperite în necropola romană de la Apulum, Dealul Furcilor - *Podei* (campaniile anilor 2017-2024). Câteva considerații cu privire la depunerea monedelor în complexele funerare", *Apulum*, LXII/1, 2025, p. 241-308.

2. Dan Anghel, **Ovidiu-Maxim Oargă**, „Un tipar pentru opaițe și un nou atelier de olar descoperit la Apulum", *Acta Museii Porolissensis*, XLVII, 2025, p. 219-238.

3. Marina Musteață, Gabriel Dan Balteș, **Ovidiu-Maxim Oargă**, Cristinel Fântâneanu, "Rescue Archaeological Excavations in Alba Iulia: New Roman

Graves Discovered at "Profi" and "Republicii Street" Sites (2023)", *Apulum*, LXII/1, 2025, pp. 209-240.

4. Gabriel Izdrăilă, Adrian Bolog, **Ovidiu Oargă**, „Cimitirul catedralei romano-catolice din Alba Iulia. Cercetări arheologice din anul 2011, realizate de M.N.U.A.I", *Banatica*, 35, 2025, p. 163-191.

dr. Radu Ota – arheolog IA

Studii și articole:

1. **Radu Ota**, "The Archaeological Traces of Early Christianity in Roman Dacia", in: Dominic Moreau, Radu Petcu, et Slavtcho Kirov (eds.), *A Danubio ad Gothiam: La christianisation du nord-ouest de la mer Noire dans l'Antiquité tardive – The Christianization of the North- Western Black Sea during Late Antiquity*, RomA 3 (Turnhout, 2025), pp. 213-226.
2. **Radu Ota**, Darius Groza, "A Stone Relief of Priapus Discovered at Apulum – Colonia Aurelia Apulensis, Roman Dacia", *Archaeologia Bulgarica*, XXIX, 2, 2025, pp. 61-66.
3. **Radu Ota**, Gabriel Bălan, Anca Matiș "Stamped Inscriptions Recently Discovered at the Hinterland of Apulum, Roman Dacia", *Tyragetia*, XIX (XXXIV), 1, 2025, pp. 275-283.
4. **Radu Ota**, Ilie Lascu, "Archaeological Research in canabae/Municipium Septimium Apulense-Southern Sector", *Journal of Ancient History and Archaeology*, Vol. 12, No. 3, 2025, pp. 206-224.
5. **Radu Ota**, Cristian Titus Florescu, Darius Groza, Cosmin Todea „Un speculator al legiunii V Macedonica atestat recent în colonia Aurelia Apulensis", *Cercetări Arheologice*, 32.2, 2025, p. 449-458.
6. Gabriel Bălan, Raluca Burlacu-Timofte, Teodor Muntean, Marius Raza, **Radu Ota**, Wayne Powell, "The Bronze Hoard from Gambaș", în: Botond Rezi, Horia Ciugudean (eds), *The Bronze Age at the Edge of the Carpathian Basin. Volume in Honour of Carol Kacsó on the Occasion of His 80th Birthday*, Cluj-Napoca, 2025, pp. 303-329.
7. **Radu Ota**, Ilie Lascu, „O statuetă votivă a lui Dionysos/Liber Pater descoperită în anul 2024 la Apulum", *Terra Sebus. Acta Musei Sabesiensis*, 17, 2025, p. 29-40.
8. Ilie Lascu, George Bounegru, **Radu Ota**, „Cercetări arheologice în sectorul nordic al așezării *canabae/Municipium Septimium Apulense*", *Terra Alutana*, 3, 2025, p. 33-71.

Recenzii și note de lectură:

9. **Radu Ota**, recenzie la: *Roman Dacia and the Roman Army*. Papers Dedicated to Liviu Petculescu on the Occasion of His 75th Birthday, Constantin

Augustus Bărbulescu (ed.), ed. Mega, Cluj-Napoca, 2023, 235 de pagini, 74 de planșe și figuri, *Apulum*, LXII/1, 2025, p. 407-412.
10. **Radu Ota**, recenzie la: Yann Le Bohec, *Războiul în lumea romană 58 a.Chr.-235 p.Chr*., ed. Mega, Cluj-Napoca, 2021, 348 de pagini, 14 figuri (trad. Cosmin Mihail Coatu), *Apulum*, LXII/1, 2025, p. 417-421.
11. **Radu Ota**, recenzie la: Alina Streinu, *Vase antice de sticlă din colecția „Maria și Dr. George Severeanu”*, Muzeul Municipiului București. Seria Colecția „Maria și dr. George Severeanu”, III, editura Cetatea de Scaun, Târgoviște, 2019, 264 de pagini și 50 de planșe color și alb-negru; ISBN 978-606-537-447-8, *Terra Alutana*, 3, 2025, p. 313-319.

dr. Gabriel Tiberiu Rustoiu – Director General – manager

Studii și articole:
1. Aurel Rustoiu, **Gabriel Tiberiu Rustoiu**, „Femei călătoare. O fibulă de tip Orlea-Maglavit de la Cisteiu de Mureș (oraș Ocna Mureș, jud. Alba)”, *Apulum*, LXII/1, 2025, p. 135-154.

dr. Anca Alexandra Timofan – arheolog 1A

Cărți și volume de popularizare a istoriei:
1. **Anca Timofan** (editor), *APULUM. DESCOPERĂ ORAȘUL DE SUB ORAȘ! DISCOVER THE CITY UNDERNEATH THE CITY!*, ed. Muzeului Național al Unirii Alba Iulia/ ed. Mega Cluj-Napoca, 2023, 134 pagini, ISBN:978-630-6548-00-2 / 978-606-020-568-5.
2. **Anca Timofan**, „Porțile mileniilor. O cronică a primelor descoperiri arheologice de pe bastionul Sf. Ioan de Capistrano (campaniile 2024–2025)”, în: *310 ani de la începerea lucrărilor de construcție la cetatea Alba Carolina. 1715-2025*, ed. Mega/ ed. Muzeului Național al Unirii Alba Iulia, 2025.

Studii și articole:
3. **Anca Timofan**, Laurențiu-Marian Angheluță, „Apulum Balneum. Reconstrucția virtuală a unei băi romane private descoperite în situl Apulum”, *Buletinul Limes*, nr. 16, 2025, p. 4-9.

CRONICA PUBLICAȚIILOR MEMBRILOR COMPARTIMENTELOR RESTAURARE CERAMICĂ – METAL – TEXTILE ȘI RESTAURARE PIATRĂ DIN CADRUL CENTRULUI NAȚIONAL DE CONSERVARE – RESTAURARE CARTE VECHE ALBA IULIA, APĂRUTE ÎN ANUL 2025

Sidonia Petronela OLEA

Revista *APULUM. Series Archaeologica et Anthropologica* găzduiește în paginile sale studii care abordează subiecte de restaurare metal, ceramică și piatră. În anul 2025, doi dintre membrii compartimentelor sus menționate au publicat, individual sau în colaborare cu specialiști din afara instituției, patru studii și articole științifice, apărute în reviste de specialitate și volume colective editate în țară. Unul dintre studii a fost publicat în revista *APULUM*, ajunsă la numărul LXII, iar celelalte în *Acta Musei Porolissensis, Terra Sebus. Acta Musei Sabesiensis* și în volumul conferinței *Epoca bronzului la fruntariile Bazinului Carpatic*. Contribuțiile, centrate pe documentarea, analiza și intervenția asupra bunurilor culturale din materiale ceramice, metalice și litice, ilustrează dimensiunea științifică a activității de conservare-restaurare desfășurate în cadrul Centrului.

Dr. Dan George Anghel – restaurator IA

Studii și articole

1. **Dan Anghel**, Ovidiu-Maxim Oargă „Un tipar pentru opaițe și un nou atelier de olar descoperit la Apulum”, *Acta Musei Porolissensis*, XLVII, 2025, p. 219-238.
2. Gabriel Bălan, Raluca Burlacu-Timofte, Teodor Muntean, Marius Râza, Radu Ota, **Dan George Anghel**, W. Powell, “The Bronze Hoard from Gâmbaș”, în: *Epoca bronzului la fruntariile Bazinului Carpatic. Conferință în onoarea lui Carol Kacsó la împlinirea a 80 de ani / The Bronze Age at the edge of the Carpathian Basin. Conference in honour of Carol Kacsó on the occasion of his 80th birthday*, Baia Mare, 1–2 November 2023, Cluj-Napoca, 2025, pp. 303-327.
3. **Dan Anghel** „O perspectivă asupra reparării, modificării și reutilizării vaselor ceramice”, *Apulum*, LXII/1, 2025, p. 363-406.

Dr. Sidonia Petronela Olea – restaurator IA

Studii și articole

1. Andreea-Brândușa Bungărdean, **Sidonia-Petronela Olea**, „Conservarea și restaurarea unui fragment de ancadrament gotic de portal de pe fațada nordică a bisericii romano-catolice din Turda”, *Terra Sebus. Acta Musei Sabesiensis*, 17, 2025, p. 473-485.